

Kunstgreb på lokalkendt Sorø-virkelighed

A Kassen har gode ideer, og at låne håndtagene fra Sorøs butikker og udstille dem på museum er en af dem. Men selve oplevelsen i udstillingssalen lader en del tilbage at ønske.

KUNST

A Kassen: Exterior. Sorø Kunstmuseum, Storgade 9, Sorø. Til 28. august.

Jytte Hilden sagde en gang, at hun har det med sport som med porno: Det er sjovt at være med til, men kedeligt at se på. Det samme kan, i nogle tilfælde, gøre sig gældende med den form for samtidskunst, hvor værket i høj grad er selve sin tilblivelse.

Tag nu kunstnergruppen A Kassens aktuelle udstilling på Sorø Kunstmuseum, hvor hovedparten af de udstillede genstande er hentet i det absolutte nærrområde. A Kassen består af de unge kunstnere Christian Bretton-Meyer, Søren Petersen, Tommy Petersen og Morten Steen Hebsgaard, og de har været i byen og låne dørhåndtag.

Det er både sjovt og spændende tænkt, når kunsten/kunstnerne således møder virkeligheden - og inviterer den med hjem på museet. Ideen er dog ikke helt så ny, som den måske kan forekomme, for stamfaderen til de såkaldte readymades, Marcel Duchamp, udstillede allerede i 1913 et cykelhjul monteret på en taburet. Endnu mere færdiglavet, readymade, er hans verdensberømte 'Fontæne' fra 1917, hvor kunstnerens eneste indgriben er at have vendt et pissoir på hovedet. Og signeret det.

Men A Kassen har tilføjet endnu et par greb, idet de har været i direkte interaktion med håndtagsudlånerne, der, når udstillingsperioden er forbi, får deres håndtag tilbage. Hvordan man så i mellemtiden kommer ind og ud ad de døre, der mangler håndtag, melder historien desværre ikke noget om. Det havde ellers været sjovt at vide, nu da manglen på håndtag er en direkte konsekvens af den intervention i virkeligheden, der er et af udstillingens bærende elementer.

De seneste år har vi været vidner til en del kunstneriske interventioner, hvor kunsten bevæger sig ud af institutionerne og møder os, hvor vi mindst venter det. Sidst i 1990'erne fik denne form for kunst sin egen betegnelse og teoridannelse, da den franske kunstkritiker Nicolas Bourriaud betegnede det som 'relational æstetik'. Det drejer sig altså om relationer, om

Her er ligesom for lidt plads, for få håndtag og dermed også for lidt at forholde sig til

at værket forholder sig til verden, ikke mindst uden for institutionernes bobler. Og om at skabe eller facilitere møder, handlinger og udvekslinger af forskellig art.

I A Kassens aktuelle tilfælde er der tale om et samarbejde med Sorøs borgere, dog desværre udelukkende butiksindehavere i Storgade. Der havde nemlig, synes jeg, været mere kød på projektet, hvis også private hoveddøre havde bidraget med håndtag til udstillingen, som de således ville have fået del i.

A Kassen tilføjer dog endnu et twist, idet dørhåndtagene kun er til låns. Duchamps readymades er for evigt forvandelt fra det, de var før, til kunstværker, men det er anderledes fat på A Kassens udstilling, hvilket skaber en fornemmelse af, at hvad der vises på museum, er til forhandling.

Det lyder jo alt sammen meget godt, og A Kassen er da også gode til at skabe den slags små forskydninger, der gør en stor forskel. Når dørhåndtag udstilles på museum, ser man dem således (næsten) som på ny, ligesom gadelamperne, der hænger ned fra loftet og kaster lys i ankelhøjde, viser kunstnerens elegante leg med hverdagen.

Men selvom udstillingen også byder på aluminiumsgengivelser af vandpytter, 'Puddles' (2015), samt dele af to andre tidligere A Kassen-værker, er selve oplevelsen i udstillingssalen ikke overvældende. Her er ligesom for lidt plads, for få håndtag og dermed også for lidt at forholde sig til.

Sorø Kunstmuseum peger selv på A Kassens værker som konceptkunst, og her er det tanken, der tæller. Konceptkunst handler nemlig om ideen, konceptet, frem for det færdige værk, og det giver i

POESI. Der er poesi i A Kassens omvendte lygtepæle og håndtagene fra byens butiksliv på besøg på Sorø Kunstmuseum, men stemningen fortættendes desværre ikke yderligere.

Foto: Torben Eskerod

sagens natur ofte problemer, når konceptkunst skal udstilles.

For selvom tanker og intentioner bag udstillingen er både gode og interessante, ender man med følelsen af at være kommet for sent til festen. Møderne, udvekslingerne og handlingerne er allerede udført, og så er det altså, man som tilskuer kommer til at tænke på det gamle Hilden-citat, som hun fik så mange klø for.

trine.ross@pol.dk

Kast med de hjemmebyggede klange

På Klangfestivalen kan de trække fuldt hus til helt almindelig, gammeldags og svær avantgardemusik.

AVANTGARDE

Klangforum Wien. Teater Republique, Mandag.

Old School: Klangforum Wien. Teater Republique, Mandag.

Det er kun i snævre musik kredse, at Klangforum Wien er lige så verdensberømte som deres kolleger i Wienerfilharmonikerne. Det gør dem dog ikke mindre interessante. For de to musikinstitutioner har seriositeten og kompromisløsheden til fælles, uanset at specialisterne i ny musik i Klangforum

HJEMMELAVET. Musikere fra Klangforum Wien i et stille øjeblik udstyret med knirkende dåser med aftræk af elastiksnor i svenske Ylva Lund Bergners smukke nye stykke. Foto: Alexander Banck-Petersen

Wien er lige så progressive og nysgerrige, som filharmonikerne er konservative og bagstræberiske.

De har ikke noget imod at kaste rundt med instrumenterne både bogstaveligt talt og i overført betydning, som det skete mandag aften i København på Klangfestivalen ved Klangforum Wiens første besøg i Danmark i deres 30-årige levetid.

Flyvturen var den svenske komponist årgang 81, Ylva Lund Bergner, skyld i med det spritnye værk 'Toujours vers toi' ('Altid mod dig'). Det var egentlig ret simpelt og letforståelig musik sat sammen af spinkle klange fra både traditionelle og hjemmebyggede instrumenter, så de formede et lille grænseland mellem musik og teater. Det fascinerende var, at det helt basalt lød virkelig godt og overraskende uden at levere for meget information ad gangen. Som et lille lærestykke for hende selv og publikum, lød det.

De kvalitetsbevidste wienere leverede også absurd hurtigt og intens kammermusik af ensembles stifter, Beat Furrer, som en stakåndet krimi af korte vendinger og følelsen af at have alt for travlt.

Og så spillede de musik af en af de vel mest omtalte østrigske komponister, Bernhard Lang, der havde komponeret et rigtig blæret stykke, 'Seven', ud af Beethovens syvende symfoni.

Han havde skåret symfonien i småstykker og brugt enkelte vendinger, optakter, kadencer og melodibrokker som stof, der blev gentaget og gentaget og syet sammen igen og igen til humoristiske, forvrængede kollager.

Ironisk nok - og sikkert helt tilfældigt - lagde ensemblet fra land med en udsøgt lille fornøjelse for seks instrumenter, der lød lettere end luft og mere elegant end silke. Det var den herboende komponist Juliana Hodkisons stykke 'Inapparent Air and Aviary', der hvislede, fløjtede og piblede stille kammermusik ud i rummet, som enkle fremvisninger af skrøbelige klangskulpturer, der fik lov at stå i luften en ad gangen.

Hodkinson komponerede værket for 10 år siden. Cirka samtidig igangsatte hun en interessant debat i musiklivet, om ikke det var tid til at holde op med at komponere og spille ny kammermusik, når nu den i sin specialiserede og lukkede natur ikke havde noget publikum længere.

Ironien opstod i går, fordi det var første gang stykket blev spillet i Danmark - men altså for en fuld og begejstret sal. Som en fin påmindelse om, at musiklivet nogle gange er i krise, men at det ikke er det samme som, at musikken har det skidt.

DEN POINTE gælder også for Klangfestivalens koncertserie 'Old School'. Her kan man få et genhør med samtidsmusikens grænsesøgende klassikere fra anden halv-

del af det 20. århundrede, som alle de interesserede har hørt om, men som få i virkeligheden har hørt live.

Mandag fik vi tre korte genhør med kontante bud spillet af musikere fra Klangforum Wien: de tyske klangkomponister Helmut Lachenmann og hans elev Mathias Spahlinger og franske Gérard Pesson.

Det fede ved Old School-koncerterne er, hvor let det er at høre, at den engang så radikale og udsøgte musik er god i sig selv, når der nu ikke længere står et konservativt musikmiljø og råber i baggrunden.

På den måde fik vi Lachenmanns utrolig raffinerede klarinetstykke 'Dal Niente' ('Ud af ingenting') serveret som en lang bevægelse af alle de klarinetlyde, instrumentet helt naturligt producerer, men som musikere normalt gør alt for at undertrykke. Klappende klapper, luftlyde ved siden af mundstykket, toneløse stød og forvrængninger - tilsammen en smuk harmoni af træ, metal og luft anno 1970, hvor kunstens 'fejl' fik lov at være i centrum.

HENRIK FRIIS
henrik.friis@pol.dk